

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ

ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

**«СУЧАСНИЙ ВЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР»**

28 ЛИСТОПАДА 2017 РОКУ

РІВНЕ-2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*Професійний
розвиток
педагога*

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
“СУЧАСНИЙ ВЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР»

28 Листопада 2017 року
м. Рівне

Рівне
2017

УДК 373.3.011.3-051:005.336.5

ББК 74.204.2

П- 84

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради педагогічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 13 від 01 грудня 2017 р.)

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету– **голова оргкомітету;**

Павелків Роман Володимирович, доктор психологічних наук, професор, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету– **заступник голови оргкомітету;**

Пелех Юрій Володимирович – доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи РДГУ

Дейнега Олександр Вікторович, кандидат економічних наук, доцент, проректор з наукової роботи РДГУ

Сілков Валерій Васильович, кандидат педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету РДГУ

Колупасва Тетяна Євстафіївна, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедру педагогіки початкової освіти РДГУ

Боровець Олена Віталіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти РДГУ

Бричок Світлана Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти РДГУ

Веремчук Алла Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти РДГУ

Гудовсек Оксана Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти РДГУ

Мищенко Оксана Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти РДГУ

Третяк Оксана Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти РДГУ

Шевців Зоя Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти РДГУ

Яковичина Тетяна В'ячеславівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти РДГУ

Професійний розвиток педагога. Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасний вчитель початкової школи: європейський вимір» – Рівне, 2017.- 426 с.

До збірника увійшли статті та тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасний вчитель початкової школи: європейський вимір» (Рівне, 28 листопада 2017 р.). Представлена тематика розроблена з урахуванням сучасного вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду, досягнень педагогічної та психологічної науки.

Для науковців, викладачів вищих закладів освіти, вчителів, аспірантів та студентів.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету, 2017. Укладання.

© Автори статей, 2017

ЗМІСТ ТА ДИДАКТИЧНА СТРУКТУРА УРОКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Резюме. Серед дидактичних проблем організації уроків фізичної культури в загальноосвітніх навчальних закладах виділяється проблема вибору оптимальної структури навчального заняття. Розглядаються теоретичні питання визначення самого поняття „структура уроку”, досліджуються питання включення в структуру уроку від- повідних етапів, компонентів та елементів, наводяться власні ви- значення цих понять. Доведено, що на вибір структури уроку фі- зичної культури оказують вплив види і типи уроків, а також вік учнів і ступінь навчання.

Ключові слова: структура уроку, урок фізичної культури, методичні рекомендації

Постановка проблеми. Серед дидактичних проблем організації уроків фізичної культури в початкових класах виділяється проблема вибору оптимальної структури навчального заняття, оскільки саме структура уроку значною мірою визначає ефективність навчання та його результати.

Структура занять із фізичної культури передбачає їхню загальну педагогічну спрямованість і специфічний зміст, який забезпечує вирішення завдань фізичного виховання. Аналіз педагогічної суті різних форм організації фізичного виховання школярів показує, що не в кожній із них однаково можуть бути представлені всі складові виховного процесу: навчання фізичних вправ; засвоєння знань із фізичної культури; процес удосконалення фізичних здібностей; спеціалізована підготовка тощо.

Формування мети. Мета статті полягає у висвітленні методичного коментаря до змісту дидактичної структури уроку з фізичної культури в початкових класах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз наукових досліджень останніх років показує, що цим питанням в теорії і методиці фізичного виховання займалися Б.М.Шиян [13], Н.В.Москаленко [6], К.Н.Кузьміна [5], Ю.В.Васьков [3]. Але на даний час відсутній чіткий розподіл уроків на види і типи, відсутні теоретично обґрунтовані визначення понять компоненти та елементи уроків фізичної культури.

За узагальненим визначенням вищезгаданих науковців, структура уроку – це кількість його частин, їх призначення і зміст, послідовність і тривалість кожної з цих частин. В уроці фізичної культури вони виділяють три частини (підготовчу, основну і заключну). Такий розподіл вони пояснюють певними фізіологічними, психологічними й педагогічними закономірностями. Зокрема, Б.М.Шиян [13] підкреслює, що основою для проектування структури уроку фізичної культури є біологічні закономірності функціонування організму, які визначають його працездатність: зона передстартового стану, зона впрацьовування, зона відносно стабілізації і зона тимчасової втрати працездатності. Згідно з цією логікою на підготовчу частину припадає перші дві зони працездатності, на основну – фаза вирішення передбачених основних завдань, на заключну – приведення організму учнів у стан відносного спокою.

У молодших класах більше часу витрачається на підготовчу частину, оскільки формується „школа” рухів і вчителю необхідно ретельно пояснювати кожну вправу в підготовчій частині, більше уваги звернути на психологічну підготовку, що сприяє підвищенню мотивації до виучуваного, а також фізіологічну підготовку організму до виконання різноманітних рухових дій. У заключній частині більше часу в початкових класах витрачається на приведення організму учнів у стан відносного спокою, підведення підсумків уроку, організованого завершення уроку тощо.

Часові показники кожної частини також можуть змінюватися при проведенні вступних уроків, уроків вивчення нового матеріалу, уроків повторення та закріплення вивченого, комбінованих уроків, контрольних уроків тощо.

Уроки фізичної культури є основною формою занять фізичними вправами в школі. Їх основний зміст – рухова діяльність. У порівнянні з іншими формами фізичного виховання урок фізичної культури має ряд переваг, тому що він: а) є масовою формою організованих, систематичних і обов'язкових занять школярів; б) проводиться на базі обґрунтованої державної програми на весь період навчання в школі під безпосереднім науковим і методичним керівництвом спеціаліста фізичного виховання з урахуванням вікових, статевих та індивідуальних особливостей школярів; в) сприяє всебічному і гармонійному фізичному удосконаленню всіх учнів, незалежно від їх рухових здібностей, спортивних досягнень, розподілення на медичні групи тощо.

На допомогу вчителям початкових класів та студентам-практикантам ми нижче подаємо методичний коментар до змісту і дидактичної структури уроку з фізичної культури в початкових класах.

Школа:

Клас:

Учитель:

Тема уроку:

Тип уроку:

Завдання уроку:

а) *освітні* (повідомлення основ знань з фізичної культури - про руховий режим, поставу, загартування, правильне дихання під час виконання фізичних вправ у відповідності до вимог програмового матеріалу кожного класу; ознайомлення, навчання, закріплення, удосконалення та оцінювання видів рухової діяльності - ходьби, бігу, стрибків, лазіння, метання, народних рухливих ігор і елементів спортивних ігор; розвиток рухових якостей - швидкості, спритності, витривалості, сили, гнучкості; підготовка до виконання нормативів комплексного державного тесту з фізичної культури;

б) *оздоровчі* (зміцнення і збереження здоров'я, удосконалення будови тіла і формування правильної постави, виховання навичок особистої і загальної гігієни, правила і методика загартування, надання першої медичної допомоги при травмах тощо);

в) *виховні* (розвиток інтелекту і життєвого оптимізму; формування наполегливості у досягненні поставленої мети, творчої ініціативи, спортивного завзяття, вміння пережити поразку; патріотичне і моральне загартування; виховання волі, працелюбства, свідомої дисципліни; естетичне виховання засобами гімнастичних вправ тощо).

Місце проведення: спортивний майданчик (спортивний зал, стадіон, гімнастичне містечко, басейн тощо).

Обладнання уроку: м'ячі, гімнастичні палки, прапорці, лави, мати, стінки, загалом - спортивне обладнання, спортивні прилади та спортивний інвентар у відповідності із завданнями уроку.

Хід уроку:

<i>Структурні компоненти уроку; їх зміст</i>	<i>Оцінка змісту і методики уроку (окремі зауваження)</i>
<p><i>1. Підготовча частина уроку (10-12хв.)</i></p> <p>Шикування учнів в одну шеренгу по дзвонику на урок. Привітання вчителя, повідомлення завдань уроку.</p> <p>Вправи на шикування, перешикування, різноманітні варіанти</p>	<p>+ підготовка приміщення до заняття (ретельно провітрено, зроблено вологе прибирання);</p> <p>+ стисле знайомство учнів із завданнями на урок, створення сприятливого для занять емоційного настрою;</p>

ходьби, бігу, стрибків з відносно помірним навантаженням, нескладні ігрові завдання.

Повороти на місці.

Ходьба (ходіння широким вільним кроком із збереженням правильної постави).

Біг (чергування бігу з ходьбою по 40-50 м).

2. Основна частина уроку (20-25 хв.)

(основна частина уроку сприяє підтриманню оптимального рівня працездатності у відповідності із завданнями уроку).

Вправи на розвиток опорно-рухового апарату, фізичних та морально-вольових якостей особистості. Загально розвиваючі вправи, що проводяться в різному темпі та різної амплітуди руху, зміцнюють великі м'язові групи, сприяють формуванню правильної постави, умінню орієнтуватися у просторі.

Загальнорозвиваючі вправи без предметів, з дрібним фізкультурним приладдям (прапорці, кеглі, м'ячі, скакалки, гімнастичні палиці) та крупним фізкультурним інвентарем (канат, гімнастичні лави, обручі великого діаметру, низький козел тощо), метання, стрибки вгору, лазіння і пере лазіння і т.д.

Виконання імітаційних вправ (наслідування відомим чином рухів – “косар”, “дрворуб”, “годинник” і т.д.). Танцювальні вправи.

Рухливі ігри середньої та великої інтенсивності, ігрові завдання, естафети, елементи спортивних ігор, підведення підсумків гри тощо.

Використання різноманітних загальноприйнятих способів організації учнів на уроці: фронтального, потокового, групового, індивідуального.

3. Заключна частина (4-5 хв.)

(Вирівнюється функціональний стан організму для наступної навчальної діяльності).

- недостатній контроль з боку вчителя за діяльністю учнів та дозуванням фізичного навантаження у відповідності з віковими особливостями та рівнем фізичної підготовки;

+ чітке відпрацювання організаційних моментів підготовчої частини

+ дотримання техніки безпеки на уроці: правильно розміщене обладнання та прилади, використовуються прийоми страхування і самострахування, передбачені засоби захисту в разі падіння, ударів, зіткнень;

+ звернення уваги на правильне дихання під час виконання фізичних вправ;

- залишені поза увагою відхилення у дотриманні правильної постави учнями;

- відсутня чіткість у виконанні команд і розпоряджень під час проведення вправ із предметами (роздача та збирання інвентарю);

- фіксуються помилки учнів під час виконання вправ, проте відсутні чіткі вказівки на їх виправлення;

+ виконання загальнорозвиваючих вправ під музику, що підвищує емоційний фон і загальну ефективність заняття;

+ дзеркальний показ вправ;

+ достатня щільність уроку – показник високої рухливості учнів;

+ виконання імітаційних вправ надає заняттю емоційну забарвленість;

- допущені помилки в методичних вказівках під час показу вправ;

- недостатнє фізичне навантаження відповідно до віку і фізичної підготовки;

+ ігрові способи та прийоми допомагають успішно оволодіти програмовим матеріалом, сприяють розвитку уяви, творчої активності.

+ вміле використання загально методичних прийомів навчання та виховання дітей;

- довготривалий інструктаж, довготривалий показ рухів знижують бажання та зацікавленість дітей до дій;

<p>Різноманітні фізичні вправи у процесі ходьби, ігри малої рухливості, хороводи, прості естафети.</p> <p>Шукування . підведення підсумків, аналіз позитивних сторін уроку, розгляд допущених помилок, оголошення оцінок.</p> <p>Індивідуальні завдання додому з урахуванням можливостей його виконання в домашніх умовах самотійно.</p>	<p>- відсутній підсумок уроку; + вказано причини втрати часу на уроці; + відмічена робота кращих дітей; + вчасно подано домашнє завдання.</p>
--	--

Основні вимоги до уроку фізичної культури. 1. *Чіткість постановки мети та завдань.* На кожному уроці вирішуються оздоровчі, освітні та виховні завдання. Під час уроку викладач зобов'язаний забезпечувати не тільки навчання з метою оволодіння певними руховими вміннями і навичками, розвитку основних фізичних якостей, але й має сприяти засвоєнню мінімуму знань з фізичної культури і виховувати особистісні якості школярів - сміливість, рішучість, настирливість, колективізм тощо. Оптимальна кількість завдань на один урок – не більше 2-3. Формулювання завдань повинно бути конкретним, лаконічним, з урахуванням складу класу, їх віку, статі, фізичної підготовленості та забезпеченням зв'язку з матеріалом попередніх уроків

2. *Відповідність змісту навчального матеріалу навчальній програмі і характеру поставлених завдань.* Позапрограмовий матеріал може використовуватись тільки з метою індивідуального підходу до навчання.

3. *Доцільність добору методів та засобів навчання з урахуванням дидактичної мети і завдань уроку.* Жодна дидактична мета чи завдання не можуть бути досягнутими без попереднього обдуманого і підбраного навчального матеріалу з урахуванням конкретних особливостей теми і досягнутого рівня підготовленості школярів, їх вікових та статевих особливостей.

4. *Взаємозв'язок уроку з попередніми і наступними.* Кожен урок повинен мати взаємозв'язок у досягненні педагогічних завдань, змісту навчального матеріалу, об'єму та інтенсивності навантажень з попередніми і наступними уроками.

5. *Постійні видозміни уроку, методики його організації та проведення.* Різноманітність змісту та методики проведення уроку сприяє формуванню зацікавленості у школярів до занять фізичними вправами і пробуджує їхню активність.

6. *Забезпечення техніки безпеки на уроці.* Підвищена небезпека травматизму на уроках фізичної культури зумовлена тим, що специфічністю його змісту передбачається різноманітна рухова активність на гімнастичних приладах, з різноманітним спортивним інвентарем та без нього. Продумана організація уроку, прийоми та засоби допомоги, страхування при зіскоках з гімнастичних приладів, лазінні по канату, метаннях та ін. сприяють виключенню травмвань під час уроків.

7. *Постійний контроль за ходом та результатами навчальної діяльності.* На кожному уроці забезпечується оперативне управління діяльністю школярів, яке вітікає з аналізу і оцінки виконання навчальних завдань та реакції організму дітей на навантаження з врахуванням їх суб'єктивних відчуттів.

Зміст та структура уроку фізичної культури. Урок фізичної культури складається з трьох функціонально взаємопов'язаних частин: підготовчої, основної і заключної. Послідовність цих частин відображає закономірності зміни працездатності організму під впливом фізичних навантажень. У *підготовчій* частині уроку організм дитини долає інерцію спокою за рахунок поступового підвищення функціональної працездатності усіх органів і систем (фаза впрацювання). В *основній* частині уроку досягнутий рівень функціональної працездатності певний час зберігається з невеликими відхиленнями в сторону збільшення чи

зменшення в залежності від завдань уроку (фаза відносної стійкої працездатності). По мірі витрати функціональних резервів робочих органів і систем організму (серцево-судинної, дихальної, м'язової і т.д.) працездатність організму поступово зменшується у *заклучній* частині уроку (фаза стомлення). Поділ уроку на частини не означає, що він втрачає свою цілісність. Навпаки, кожна частина повинна логічно передувати наступній і впливати з попередньої. Бажано, щоб ці переходи були м'якими і непомітними.

1. *Підготовча частина уроку*. Основна мета – підготовка організму школярів до виконання вправ в основній частині уроку. Методичні завдання:

- забезпечити початкову організацію і психічний настрій дітей на урок;
- активізувати увагу і емоційний стан учнів;
- забезпечити загальну функціональну підготовку організму до м'язової роботи в основній частині (виконання нескладних вправ);
- забезпечити спеціальну готовність організму школярів до виконання першого виду вправ в основній частині уроку (підвидних і підготовчих).

У підготовчу частину уроку доцільно включати і ігрові завдання (2-3 хв.) для активізації уваги і підвищення емоційного стану учнів (“Роби навпаки”, “Ми не бачимо” і т.д.), вправи помірної інтенсивності, стройові вправи, різноманітні види ходьби, бігу, вправи у русі, комплекси загальнорозвиваючих вправ з предметами і без предметів, на гімнастичній стінці, лаві тощо.

У комплекс фізичних вправ розминки необхідно включати вправи з почерговою дією на основні групи м'язів (зверху до низу) із поступовим збільшенням навантаження. Вправи з високою інтенсивністю у підготовчу частину не доцільно вводити, бо вони можуть знизити працездатність школярів.

Рекомендується такий порядок щодо виконання загальнорозвиваючих вправ: ходьба, біг, вправи для шиї, рук і плечей, вправи для тулуба, вправи для ніг, стрибки, дихальні вправи і вправи на розслаблення.

Під час складання комплексу вправ для підготовчої частини уроку студенту необхідно пам'ятати, що їх підбір та чергування залежить від поставлених завдань на урок, статі, віку і фізичної підготовки школярів.

Як правило, вправи виконуються на 2, 4, 8, 16 рахунків: а) після попереднього показу і пояснення викладача; б) одночасно з показом і поясненням викладача; в) тільки після показу; г) тільки після пояснення. Орієнтовне число вправ в комплексі – 8-10.

З метою активізації уваги учнів та підвищення їхнього емоційного стану рекомендуємо використовувати під час проведення загальнорозвиваючих вправ: 1) плескіт долонями; 2) виконання вправ із закритими очима; 3) виконання вправ у різному темпі; 4) виконання вправ з постійним збільшенням амплітуди; 5) виконання однієї і тієї ж вправи з різних вихідних положень.

З метою підвищення зацікавленості учнів до виконання загально розвиваючих вправ доцільно застосовувати різні способи проведення цих вправ:

1. *Роздільний спосіб* характеризується тим, що після виконання кожної вправи робимо паузу. Доцільно застосовувати на початковому етапі розучування комплексу вправ, бо учні точніше будуть виконувати вправи і вчителю простіше їх контролювати.

2. *Потоковий спосіб* характеризується тим, що весь комплекс вправ виконується безперервно, без зупинок, кінцеве положення попередньої вправи є вихідним положенням наступної.

3. *Виконання вправ у парах*.

4. *Виконання вправ з предметами* (гімнастичними палицями, набивними м'ячами, із скакалками, на гімнастичній стінці і т.д.).

5. *Виконання вправ у русі*.

Для успішного вирішення завдань підготовчої частини уроку вчитель повинен: а) правильно обрати місце для показу вправ; б) вірно, своєчасно і достатньо голосно подавати команди; г) показувати вправи у зручному темпі і у вигідному для показу ракурсі; д) коротко і чітко називати вправу; е) виконувати вправи у дзеркальному відображенні; є) чітко проводити рахунок і методичні підказки; ж) прагнути досягнути вірного і синхронного виконання вправи; з) у процесі виконання вправи виправляти помилки.

Під час проведення підготовчої частини уроку вчителем необхідно так добирати вправи, щоб вони: а) починалися з різних вихідних положень (різноманітних стійок, сидів, положень лежачи, упорів і положень рук); б) мали різну спрямованість, кінематичні і динамічні характеристики (напрямок, темп, амплітуду і характер виконання з впливом на різні групи м'язів); в) в одному циклі мали від двох до шістнадцяти рухів.

Тривалість підготовчої частини складає 10-20 відсотків загального обсягу уроку і залежить від тривалості самого заняття, типу уроку, виду навчального матеріалу, температури навколишнього середовища і т.п.

2. Основна частина уроку. Мета основної частини уроку – вирішення оздоровчих, освітніх та виховних завдань, які передбачені навчальною програмою і планом даного уроку. У зміст основної частини уроку входять: 1) розучування нових рухових дій; 2) закріплення та удосконалення раніше вивчених рухових умінь та навиків загально розвиваючого, прикладного та спортивного характеру; 3) розвиток фізичних якостей; 4) виховання моральних, волевих та інтелектуальних якостей; 5) формування спеціальних знань.

З метою підвищення емоційного стану і виховання бажання у дітей займатися фізичною культурою вчителю у процесі навчання руховим діям необхідно: уникати одноманітної манери проведення уроку; урізноманітнювати підбір засобів та методів навчання; широко і повсякчасно використовувати різноманітні методи оцінювання рухових дій учнів (схвалення, заохочення, зауваження, осуд, догана) з обов'язковим дотриманням об'єктивності та справедливості, почуття міри та такту; здійснювати індивідуальний підхід у виправленні помилок, вказувати на причини їхнього виникнення та дотримуватися вимоги: учити всіх разом і окремо кожного; виховувати в учнів бажання та формувати вміння самостійно виконувати фізичні вправи.

Вважаємо, що для усталення навички у процесі навчання необхідно виконати вірно рух з повторенням не менше 8-12 разів, а для закріплення вже вивченого руху – 20-30 разів. Багатократне повторення вправи, яке необхідне для формування міцних навичок, часто викликає у школярів стомлення, а відповідно, і втрату інтересу до виконання рухової дії. Даний стан є природною реакцією організму на одноманітний характер навчально-практичної діяльності, а тому включення в урок рухливих ігор, естафет, ігрових завдань та вправ активізують як увагу, так і емоційний стан школярів, підвищують їх зацікавленість до уроку. Однак варто зауважити, що ігровий метод є допоміжним методом і його застосовують у тому випадку, коли рух достатньо засвоєний і увага учнів зосереджується вже не стільки на руховій дії, скільки на її результаті. Включаючи у гру той чи інший елемент рухової дії, слідкуємо, щоб основна структура руху під час проведення гри не порушувалась. Тому під час підведення підсумків гри враховуємо не тільки результати основних її завдань, але й якість виконання ігрових дій.

Отже, на початку основної частини уроку розучуємо нові рухові дії та їхні елементи. В середині або в кінці основної частини уроку проводиться закріплення або удосконалення раніше засвоєних рухів та навичок. На початку основної частини виконуємо вправи, які вимагають прояву швидкісних, швидкісно-силових якостей або координації рухів. Вправи ж на силу і витривалість виконують в кінці основної частини уроку. При цьому вправи на виховання спеціальної витривалості використовуються раніше, ніж вправи на загальну витривалість. Зміст вправ в основній частині варто планувати так, щоб вони різнобічно

впливали на весь організм. Основну частину уроку бажано завершувати рухливими іграми та естафетами, ігровими завданнями з врахуванням щойно розучених вправ з метою підтримки емоційного тону школярів і закріплення пройденого матеріалу.

Тривалість основної частини уроку залежить від тривалості самого заняття в цілому, типу уроку, об'єму та інтенсивності навантаження, віку та статі школярів тощо. В рамках шкільного уроку тривалість основної частини продовжується 25-30 хвилин.

3. *Заключна частина уроку.* Мета заключної частини уроку – поступове зниження функціональної активності організму учня і приведення його у відносний стан спокою. У відповідності з цим необхідно вирішувати ряд методичних завдань:

- знизити фізіологічне збудження і зайве напруження окремих груп м'язів (повільний розслаблюючий біг, спокійна ходьба, вправи на розслаблення з глибоким диханням, самомасаж);

- регулювання емоційного стану (спокійні рухливі ігри, ігрові завдання, вправи на увагу);

- підведення підсумків уроку з оцінюванням результатів діяльності учнів (тут необхідно врахувати вікову психологію школяра і передбачити подальше стимулювання свідомої активності учня до самостійних занять і до занять на наступних уроках);

- повідомити домашнє завдання для самостійних занять фізичними вправами з врахуванням індивідуальних можливостей учня та наявності спортивного інвентарю та обладнання.

Тривалість заключної частини уроку – 3-5 хвилин.

Організація і методичні основи проведення уроку фізичної культури.

Результативність уроку фізичної культури залежить від того, наскільки якісно вчитель буде впроваджувати в життя підготовлений ним концепт уроку, застосовувати найбільш раціональні методи і методичні прийоми організації діяльності школярів, продуктивно використовувати наявне спортивне обладнання та інвентар, технічні засоби навчання, враховуючи при цьому специфіку місця проведення заняття (спортивний зал чи спортмайданчик, стадіон чи парк, рівна чи пересічна місцевість тощо), погодні умови, температуру повітря, підготовленість самих учнів, їхні вікові та індивідуальні особливості.

В *організаційне забезпечення уроку фізичної культури входить*: 1) створення санітарно-гігієнічних умов (температура спортзалу – +14-16°C, його провітрювання під час перерв, вологе прибирання після кожного уроку, чистота спортивного обладнання та інвентарю тощо); 2) матеріально-технічне забезпечення уроку (спортобладнання, інвентар та місця для занять); 3) вибір способу організації діяльності школярів на уроці, який найкращим чином забезпечить виконання поставлених завдань.

Способи організації діяльності учнів на уроці. 1. *Фронтальний спосіб* характеризується тим, що незалежно від форм шикуння (в колонах, в шеренгах, в колі) всі учні виконують одну і ту саму вправу. Цей спосіб переважно використовується в підготовчій та заключній частинах уроку. При наявності достатньої кількості інвентарю його доцільно ширше використовувати в основній частині безпосередньо на рухову діяльність школярів з метою забезпечення високої моторної щільності уроку.

Фронтальний спосіб з успіхом застосовується при однорідній діяльності всіх учнів, яка не потребує особливої страховки, зокрема, під час розучування і удосконалення техніки бігу з високого та низького старту, ряду простіших акробатичних вправ (перекатів, перекидів і т.д.), у відпрацюванні технічних прийомів в парах в ігрових видах спорту тощо. Важливою умовою даного способу є розміщення учнів так, щоб вони не заважали один одному і водночас усі бачили вчителя.

2. *Груповий спосіб* передбачається одночасне виконання різних завдань вчителя в декількох групах. Розподіл на групи і визначення завдань відбувається з урахуванням статі та рівня підготовленості учнів і проводиться на основі методу "рівний-рівному", коли

старшими в групах є найбільш підготовлені ровесники. Спосіб переважно використовується у середніх та старших класах. Місце вчителя при такому способі там, де вивчається нова вправа, або технічно складна вправа, яка вимагає страхування.

3. *Індивідуальний спосіб* полягає в тому, що учням пропонують індивідуальні завдання, які учні виконують самостійно. Індивідуальні заняття дають учням, які суттєво відрізняються від своїх ровесників ступенем підготовленості, особливостями і здібностями, станом здоров'я. Спосіб широко використовується у спортивних іграх, одноборствах, під час виконання вправ, тестів, нормативів на оцінку.

4. *Коловий спосіб* вимагає послідовного виконання учнями серії завдань, які передбачені на спеціально підготовлених “станціях” і, як правило, розміщених по колу спортивної зали чи майданчика. На кожній станції виконується один вид вправ чи рухових дій з певним часовим інтервалом. Вправи добираються із розрахунку комплексного впливу на функціональні можливості організму і розвиток фізичних якостей.

5. *Потоковим способом* передбачається виконання вправи учнями по черзі, один за одним. Широко використовується цей спосіб під час виконання стрибків у довжину, висоту, при виконанні акробатичних вправ, лазінні тощо.

У виборі способу організації учнів на уроці доцільно забезпечити як раціональне використання часу, так і оптимальне фізичне навантаження із збільшення від початку уроку і зниження його в кінці з обов'язковим дотриманням інтервалів відпочинку між виконанням вправ. Способи організації учнів на уроці впливають як на загальну, так і на моторну щільність уроку, яка в свою чергу забезпечує раціональну розумову і фізичну активність дітей, підвищує ефективність навчально-виховного процесу.

Методичні рекомендації щодо підбору вправ на розвиток фізичних якостей. Вчителю фізичної культури необхідно пам'ятати, що жоден урок фізичного виховання не повинен проходити без введення в нього спеціальних вправ на розвиток тих чи інших фізичних якостей.

Для досягнення кращих результатів у розвитку швидкості необхідно включати в урок спеціальні вправи по миттєвому реагування на різноманітні сигнали і подолання коротких відстаней за мінімальний час. Окрім того, необхідно добирати такі вправи, які викликають швидкі переміщення, швидкісну дію, частоту рухів. Зокрема, такими вправами є старту з різних вихідних положень, біг на короткі дистанції, човниковий біг, стрибки через скакалку, рухливі та спортивні ігри, зустрічні естафети і т.п. Вправи на швидкість (за виключенням ігор та естафет) краще застосовувати на початку основної частини уроку, доки організм ще не стомлений. Виявленню максимуму швидкісних можливостей школяра сприяють змагальні та ігрові прийоми виконання вправ.

Для розвитку вестибулярної стійкості необхідно на уроках частіше застосовувати вправи на динамічну рівновагу (ходьба вперед-назад, боком по накресленій лінії на підлозі, ходьба по гімнастичній лаві, гімнастичній колоді, на предметах, які гойдаються з різними вихідними положеннями рук) та статичну рівновагу (здатність зберігати рівновагу тіла в нерухомому стані – вправа “ластівка”, підстрибування на місці з поворотами на 45°, 90°, 180°, 360°, гра “День і ніч”, “Морська хвиля” тощо).

Для розвитку спритності (координації рухів) найбільше сприяють рухливі та спортивні ігри, акробатичні вправи, полоси перепон, естафети з різноманітними предметами та вправи з використанням нестандартного обладнання. Проте слід пам'ятати, що спритність виховується певними фізичними вправами доти, доки ці вправи мають новизну. Як тільки вправа добре засвоєна, вона перестає виховувати спритність.

Для розвитку сили типовими є вправи загальнорозвиваючого характеру з предметами та без предметів (лазіння по канату, підтягування, згинання-розгинання рук в упорі лежачи, вправи на гімнастичних приладах, використання гантелей, гумових амортизаторів, різноманітних тренажерів тощо).

Витривалість необхідно розвивати на кожному уроці, відповідні вправи завжди мають бути останніми в основній частині уроку. Витривалість доцільно виховувати спеціальними вправами та збільшенням щільності уроку та його інтенсивності. Особливо ефективними є біг на середні дистанції, кроси, біг на лижах, рухливі і спортивні ігри. У молодших класах біг виконується в повільному, рівномірному темпі (2-3 м/с) в поєднанні з ходьбою та комплексами загальнорозвиваючих вправ. Тут ефективним є метод “фартлек” (гра швидкостей). Його застосування найефективніше на пересічній місцевості в парку або в лісі. Наприклад, однокілометровий біг за даним методом потрібно пробігати наступним чином: 100 м – повільно, 60м – швидко, 60м- повільно, 70м – швидко, 60м – повільно, 40м – швидко, 100м – в середньому темпі, 80м – повільно, 50м – швидко, 150м – повільно, 50м – швидко, 60м – повільно, 60м – в середньому темпі, 60м – повільно. У молодших класах застосовується помірний біг тривалістю 5-15 хв., повторний біг на відрізках 100-400 метрів і т.п.

Зміст і методика складання плану-конспекту уроку. Зміст уроків фізичної культури – це не тільки набір певних фізичних вправ, але й прищеплення дітям гігієнічних навичок, доцільний вибір режиму праці і відпочинку, вільної ходьби, правильного дихання, загартування і всього іншого, що стосується здорового способу життя.

Головними у змісті уроку можна виділити наступні дії учнів:

- *інтелектуальні*, що проявляються у спостереженні, слуханні, сприйнятті та осмисленні одержаної інформації, запам'ятовуванні, пошуку власних шляхів вирішення завдань та проектування власних дій;

- *рухові*, які полягають у виконанні спроектованих дій, розучуванні, закріпленні та вдосконаленні фізичних вправ у сприятливих і несприятливих умовах, спрямованому розвитку фізичних якостей;

- *оцінюючі* дії, що спрямовані на виявлення і усунення власних помилок, обговорення питань, які виникають у процесі навчання, з учителем, товаришем, регулювання емоційних проявів.

Зміст уроку планує вчитель, проте він не завжди може завчасно передбачити всі деталі, ситуації та умови спілкування з дітьми. Тому у практиці фізичного виховання розрізняють зміст уроку: спроектований і реальний (той, що склався у процесі його проведення). Зміст реального уроку може повністю не збігатися з окресленим заздалегідь. Ця обставина має бути врахована студентом-практикантом до початку уроку, а знання передбачених можливих варіантів, рівень методичної підготовки, педагогічна інтуїція дадуть йому змогу завжди приймати правильні рішення в ході уроку, реагуючи на реальні ситуації, стан учнів, умови проведення уроку.

План-конспект уроку є документом планування навчальної роботи, який визначає його зміст, послідовність виконання та дозування вправ, організаційні та методичні особливості.

До складання плану-конспекту уроку з фізичного виховання необхідно ознайомитися з робочим планом, контингентом учнів (вік, стать, рівень фізичної підготовленості, стан здоров'я, успішність з фізичної культури), наявність необхідного інвентарю та обладнання тощо.

Для сучасного уроку характерне комплексне планування освітніх, оздоровчих та виховних завдань. Подібний підхід є важливим засобом оптимізації навчання, оскільки дозволяє за один і той самий час досягти більших результатів без перевантаження учнів.

Після уточнення комплексу завдань на урок необхідно визначити склад навчального матеріалу, виходячи з того, що підібрані вправи повинні забезпечувати вирішення завдань уроку. При розробленні змісту уроку необхідно діяти в певній послідовності: 1) визначити засоби та методичні прийоми вирішення кожного завдання; 2) визначити теоретичні знання, які слід розповісти учням на даному уроці; 3) розподілити в уроці всі навчальні завдання з урахуванням динаміки працездатності учнів; 4) розробити методи організації навчальної

діяльності, а також намітити необхідне обладнання, інвентар та посібники; 5) сформулювати критерії та форми оцінювання результатів навчальної праці.

Перш за все розробляють основну частину уроку, надалі, виходячи з особливостей її змісту, підготовчу та заключні частини.

У графі “Зміст уроку” записують усі вправи, а також короткий зміст теоретичних знань у тій самій послідовності, у якій передбачається їх проведення на уроці.

У тому випадку, коли урок проводиться груповим методом, в конспекті записують зміст вправ для кожного відділення та встановлюють порядок зміни видів вправ. При необхідності окремо записуються вправи для хлопчиків та дівчат.

У графі “Організаційні і методичні вказівки” лаконічно розкриваються питання організації та методики проведення уроку, зокрема: *організаційні вказівки* вказують на метод організації учнів на уроці (фронтальний, позмінний, груповий, командний, парний, як використовується актив класу); *методичні вказівки* орієнтують на методи навчання, методичні прийоми, використання наочності; на орієнтири, що сприяють поліпшенню процесу навчання та підвищенню активності учнів; на способи контролю та оцінки виконання завдання; на сутність вправи (темп, амплітуда, швидкість, інтервал відпочинку); на особливі правила або винятки з них у рухливих, спортивних іграх та естафетах, у смугах перешкод тощо.

Висновок. Для вирішення зазначених дидактичних завдань застосовується відповідний зміст навчального матеріалу, методи, організаційні форми і засоби навчання, різноманітні засоби оцінювання навчальних досягнень учнів. Кожен дидактичний етап має логічно передувати наступному і витікати з попереднього. Вирішуючи свої специфічні завдання, кожен етап повинен служити ефективному вирішенню цілей і завдань усього уроку.

Структура уроку повинна не тільки відбивати зовнішні прояви організації сумісної діяльності вчителя та учнів, але і відображати головним чином сутність внутрішніх процесів навчальної діяльності учнів

Список використаних джерел

1. Васьков Ю.В. Теорія і методологія дидактичних основ фізичного виховання в загальноосвітніх навчальних закладах. – Х.: Вид-во „Ранок”, 2011.- 392 с.
2. Кузьміна К.А. Форми організації занять по фізическому воспитанию. – М.: Физкультура і спорт, 1960. – 274 с.
3. Москаленко Н.В. Фізичне виховання молодших школярів. – Дніпропетровськ: Інновація, 2007. – 252 с.
4. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ча- стина 2. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2002. – 272 с.

Климюк Олена Володимирівна
(м. Рівне, Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ УПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИМІРУ В ПОЧАТКОВУ ОСВІТУ УКРАЇНИ

Світові тенденції глобалізації, інтеграції та інформатизації сучасного суспільства вимагають визначення нових напрямів та тенденцій розвитку освітньої галузі. Тому значення розвитку освітньо-наукової сфери, інтеграції у європейський і світовий інтелектуальний простір усвідомлюється українським суспільством на якісно новому просторі. Значна увага проблемам освіти й науки приділяється на державному рівні. Адже модернізація освіти в Україні відбувається в контексті намірів держави щодо входження в європейський освітній простір, підписання нею положень Болонської конвенції. Необхідність забезпечення розвитку освіти й науки, використання модернізаційного потенціалу національної освітньо-наукової системи, виведення її на рівень європейської і світової якості та конкурентоздатності зазначається у програмних документах Української Держави, зокрема

З М І С Т

Колупасва Тетяна Євстафіївна

ПЕРЕДМОВА _____ **3**

ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОСВИТИ ТА НАУКИ

Бабяр Алла Андріївна

**СУТНІСТЬ ПОНЯТЬ «ЕТНОПЕДАГОГІКА», «НАРОДНА ПЕДАГОГІКА»
В ПСИХОЛОГО - ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ** _____ **4**

Булан Анна Романівна

**ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ
В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО** _____ **6**

Городюк Наталія Юрївна

ПЕДАГОГІЧНІ ПОГЛЯДИ ОЛЕКСАНДРА КОНИСЬКОГО _____ **9**

Гудовсек Оксана Анатоліївна

**ІДЕЇ Й. Г. ПЕСТАЛОЦЦІ: ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ УРОКІВ
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ** _____ **13**

Дахми Руслана Петрівна

ОСОБЕННОСТИ ОБРАЗОВАНИЯ КОРОЛЕВСТВА МАРОККО _____ **15**

Довгаль Анна Ярославівна

**ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЕКТУ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»** _____ **19**

Ільчук Яна Миколаївна

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА _____ **24**

Іскра Лілія Віталіївна

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ
У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ** _____ **29**

Карапузь Ольга Василівна

**СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ІНДИВІДУАЛІЗОВАНОГО ТА
ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ** _____ **34**

Кулінка Наталія Степанівна

**ФОРМУВАННЯ В ШКОЛЯРІВ ЛЮБОВІ ДО КНИГИ
(ЗА В.О. СУХОМЛИНСЬКИМ)** _____ **38**

Міщєня Інна Романівна

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ _____ **42**

Михальчук Алла Олександрівна

**РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВИТИ В КОНТЕКСТІ
ПРОВІДНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО
ПРОСТОРУ** _____ **47**

Токарська Катерина Миколаївна

**ІСТОРИКО-РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ** _____ **51**

Хвалько Марія Іванівна

**ІДЕЇ ГУМАНІЗМУ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ТВОРЧОСТІ
В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО** _____ **56**

<i>Бандюк Наталія Анатоліївна</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ _____	60
<i>Берташ Віта Олександрівна</i> РЕФЛЕКСІЯ ЯК АКТИВНИЙ МЕТОД РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА _____	62
<i>Богданюк Марина Юріївна</i> СПІЛЬНА РОБОТА ШКОЛИ ТА СІМ'Ї У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА _____	65
<i>Боровець Олена Віталіївна, Приймак Світлана Іванівна</i> ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ _____	68
<i>Гаврилюк Віра Володимирівна, Тимчук Ольга Сергіївна</i> ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ _____	70
<i>Галганець Ірина Вікторівна,</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІДЕЙ ЗАРУБІЖНОЇ ПЕДАГОГІКИ У ПРОЦЕС РЕФОРМУВАННЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ _____	75
<i>Герба Вікторія Ігорівна</i> ЗВ'ЯЗНИЙ ТЕКСТ – ЗАСІБ ДЛЯ НАБУТТЯ УЧНЯМИ ГРАМАТИЧНИХ І МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ _____	79
<i>Гіс Наталія Сергіївна,</i> РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ _____	82
<i>Глінчук Юлія Олександрівн</i> ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ТОЧКИ ЗОРУ ОХОРОНИ ПРАЦІ _____	86
<i>Годунко Людмила Володимирівна</i> ОСОБЛИВОСТІ РАНЬОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ВИКЛИКИ _____	89
<i>Головай Олеса Михайлівна</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ФОРМУВАННЯ ПРАВОПИСНИХ УМІНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ _____	93
<i>Горошко Наталія Василівна</i> ЗАВДАННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ХАРАКТЕРУ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ _____	98
<i>Грибчук Світлана Миколаївна, Іванюк Лариса Василівна</i> УРОК НАВЧАЄМОСЯ РАЗОМ. За навчально-педагогічним проектом «Інтелект України» _____	102
<i>Гудовсек Оксана Анатоліївна, Козік Олена Ярославівна</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА СУТНІСТЬ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ _____	107
<i>Данкачева Віта Олексіївна</i> РЕАЛІЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНО-ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ НА УРОКАХ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ В 1-4 КЛАСАХ _____	109
<i>Деркач Тетяна Володимирівна</i> ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ ПОНЯТЬ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ _____	113

<i>Дорошенко Софія Василівна</i> ШКІЛ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ _____	116
<i>Іванова Лідія Іванівна, Ткач Тетяна Віталіївна</i> ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ АСПЕКТИ СТРУКТУРУВАННЯ ЧИННОЇ ПРОГРАМИ З ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ _____	120
<i>Іжук Наталія Олександрівна</i> ТЕМА. ПІДСУМКОВИЙ УРОК ЗА РОЗДІЛОМ «ПРИРОДА МАТЕРИКІВ ТА ОКЕАНІВ» _____	123
<i>Кардаш Вікторія Петрівна</i> РОЛЬ СІМ'Ї ТА ШКОЛИ У ПРАВОВОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ _____	126
<i>Квятковська Леся Федорівна, Мартинюк Людмила Іванівна</i> УРОК МАТЕМАТИКИ. 2 КЛАС (за науково – педагогічним проектом «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ») _____	128
<i>Кінах Ольга Миколаївна</i> КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СИНТАКСИСУ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ _____	132
<i>Кіндрат Вадим Кирилович, Кіндрат Павло Вадимович,</i> <i>Кацуба Анатолій Анатолійович</i> ЗМІСТ ТА ДИДАКТИЧНА СТРУКТУРА УРОКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ _____	137
<i>Климюк Олена Володимирівна</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИМІРУ У ПОЧАТКОВУ ОСВІТУ УКРАЇНИ _____	146
<i>Яковичина Тетяна В'ячеславівна, Коваль Ольга Вікторівна</i> ШКОЛА ЯК ПРОСВІТНИЦЬКИЙ І КОНСУЛЬТАТИВНИЙ ЦЕНТР У РОБОТІ З БАТЬКАМИ _____	152
<i>Ковальська Вікторія Вікторівна</i> ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	155
<i>Козицька Оксана Анатоліївна, Буць Ірина Вікторівна,</i> МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА _____	157
<i>Колбасюк Світлана Степанівна</i> КОНСПЕКТ УРОКУ З КУРСУ „МАТЕМАТИКА” ЗА ПЕДАГОГІЧНОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ «РОСТОК» _____	160
<i>Концемал Ольга Вікторівна</i> СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ _____	164
<i>Коробчук Ольга Вікторівна</i> РОЛЬ ГРИ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ _____	168
<i>Котирло Марія Миколаївна</i> ТИПОВІ ПОМИЛКИ В УСНОМУ МОВЛЕННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ _____	171
<i>Коханевич Світлана Володимирівна</i> СУЧАСНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ І НАВЧАННЯ ЧИТАННЮ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	175
<i>Красовська Ірина Іванівна</i> УРОК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ ТЕМА: «ЗАКРІПЛЕННЯ І УЗАГАЛЬНЕННЯ ЗНАТЬ ПРО ІМЕННИК» _____	179

<i>Крук Наталя Вікторівна</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ _____	183
<i>Купчак Світлана Богданівна</i> СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	185
<i>Літвінчук Інна Михайлівна</i> ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ТА ЇХ ВРАХУВАННЯ У ВИХОВАННІ _____	188
<i>Лук'янчук Тетяна Петрівна</i> СУЧАСНА ПОЧАТКОВА ОСВІТА У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ _____	190
<i>Майданець Ольга Миколаївна</i> СТИЛІСТИЧНА РОБОТА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ _____	191
<i>Яковишина Тетяна В'ячеславівна, Мариніна Ірина Володимирівна</i> НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ _____	194
<i>Марчук Оксана Анатоліївна, Мосійчук Галина Анатоліївна</i> КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ЇХ СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ _____	197
<i>Мар'юсик Іванна Вікторівна</i> ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ СІМ'Ї ТА ШКОЛИ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ _____	200
<i>Мельнічук Світлана Анатоліївна</i> ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШКОЛЯРІВ _____	203
<i>Місюра Тетяна Валеріївна</i> ВИКОРИСТАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИХ ЗАВДАНЬ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ _____	206
<i>Міщенко Оксана Миколаївна, Шоха Олена Святославівна</i> ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМ ПРОЕКТОМ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ» _____	209
<i>Мосейчук Вікторія Анатоліївна</i> УРОК З НАВКОЛИШНЬОГО СВІТУ. 3 КЛАС. ТЕМА: ШКІРА. ЇЇ ВЛАСТИВОСТІ. ЗНАЧЕННЯ ШКІРИ. ГІГІЄНА. _____	216
<i>Москалик Катерина Володимирівна</i> УВPROВADЖЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙ В УРОК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	218
<i>Козицька Оксана Анатоліївна, Нагорна Діана Володимирівна</i> ЗОБРАЖЕННЯ ПЕЙЗАЖУ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ _____	221
<i>Паламар Наталія Михайлівна</i> ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	226
<i>Пасєка Ірина Олегівна</i> ЗВУКО-БУКВЕНА РОБОТА У ПЕРІОД НАВЧАННЯ ГРАМОТИ _____	229

<i>Пасічник Дарина Миколаївна</i> РЕАЛІЗАЦІЯ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ НАРОДОЗНАВСТВА	233
<i>Петренко Оксана Борисівна, Віннічук Анастасія Анатоліївна</i> МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ФОЛЬКЛОРУ	235
<i>Поцко Елла Євгенівна</i> ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ПРОДУКТИВНИЙ ЗАСІБ НАВЧАННЯ ЧИТАТИ ПЕРШОКЛАСНИКІВ	238
<i>Примак Мирослава Васиївна</i> ШКІЛЬНА ДЕЗАДАПТАЦІЯ: ОСОБЛИВОСТІ, ПРИЧИНИ	241
<i>Приходько Лариса Миколаївна</i> ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	243
<i>Раджабова Тетяна Миколаївна</i> ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ. 2 КЛАС ТЕМА: ЯКЕ ЧАСТУВАННЯ, ТАКЕ Й ДЯКУВАННЯ. І.Я.ФРАНКО. ЛИСИЧКА І ЖУРАВЕЛЬ	246
<i>Сайко Марія Васиївна</i> ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ГУВЕРНЕРА В СІМ'Ї	249
<i>Сітков Валерій Васильович, Кирилюк Надія Олексіївна</i> ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	253
<i>Сорока Марія Вікторівна</i> НЕТРАДИЦІЙНИЙ УРОК У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАЦІЯ	257
<i>Страшівська Світлана Ігорівна</i> РЕАЛІЗАЦІЯ СИТУАТИВНОГО ПРИНЦИПУ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	260
<i>Стрільцяк Катерина Андріївна</i> ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	264
<i>Суржук Тетяна Борисівна</i> МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ КРАЄЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	267
<i>Талащук Тетяна Миколаївна</i> РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	270
<i>Таран Вікторія Ігорівна</i> ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ	273
<i>Ткачук Ольга Сергіївна</i> ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	275
<i>Третяк Оксана Миколаївна, Окуневська Юлія Олегівна</i> ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	278
<i>Хасцька Ольга Васиївна</i> ВИКОРИСТАННЯ ТВОРЧОСТІ ЛІНИ КОСТЕНКО ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ	282

<i>Цісарук Олена Едуардівна</i> ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ _____	284
<i>Швайко Надія Олександрівна</i> ТРАДИЦІЙНІ ТА НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ _____	289
<i>Козицька Оксана Анатоліївна, Швець Іванна Миколаївна</i> ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	293
<i>Шквородюк Людмила Володимирівна</i> СУЧАСНА ІНКЛЮЗИВНА ПОЧАТКОВА ОСВІТА У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ _____	296
<i>Шоха Олена Святославівна, Коноплюк Оксана Віталіївна, Матвійчук Вікторія Миколаївна, Яценя Алла Володимирівна</i> ВИХОВНИЙ ЗАХІД. ТЕМА: СВЯТО НАШОГО РОДУ _____	299
<i>Шутяк Володимир Георгійович</i> ОЗНАЙОМЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ З ПОНЯТТЯМ «КРЕСЛЕННЯ» _____	305
<i>Щур Олена Мефодіївна</i> КОНСПЕКТ УРОКУ НАВКОЛИШНЬОГО СВІТУ ЗА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ «РОСТОК» _____	308
<i>Яйчєня Наталя Василівна</i> «ВАЖКОВИХОВУВАНІ ДІТИ»: ПРИЧИНИ ТА ЧИННИКИ _____	312

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ**

<i>Авраменко Інна Миколаївна, Яковишина Тетяна В'ячеславівна</i> ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	316
<i>Александрук Тамара Іванівна, Карпюк Наталія Феодосіївна</i> РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	318
<i>Батьковець Світлана Іванівна</i> ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ	320
<i>Беценко Тетяна Петрівна</i> ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКРАЄЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	322
<i>Веремчук Алла Петрівна</i> ДО ПИТАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	324
<i>Гаврилович Мирослава Олегівна</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	326
<i>Гривіцька Руслана Володимирівна</i> ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЦІННОСТІ СУЧАСНИХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	331
<i>Гринькова Надія Михайлівна</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	335
<i>Грицай Наталія Богданівна</i> СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	338
<i>Захожа Анастасія Юрївна</i> ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ДИТИНИ-ЧИТАЧА В СИСТЕМІ ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ	340
<i>Іванова Лідія Іванівна, Шевчук Марина Михайлівна</i> ТЕОРЕТИЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР У ПРОЦЕСІ СПРИЙМАННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ	343
<i>Іванова Лідія Іванівна</i> МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ САМОСТІЙНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА	347
<i>Ціпан Тетяна Степанівна, Кирушок Віта Анатоліївна</i> ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	351
<i>Калашнікова Надія Олександрівна</i> ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	355
<i>Колупасва Тетяна Євстафіївна</i> ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ	361

<i>Костюкевич Людмила Валентинівна</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ В.О. СУХОМЛІНСЬКОГО	366
<i>Мельник Тетяна Максимівна</i> ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ І – П РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ	369
<i>Мельник Юлія Василівна</i> ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	372
<i>Мельничук Лілія Борисівна, Орлич Тетяна Степанівна</i> МОДЕЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	373
<i>Сілков Валерій Васильович</i> ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	376
<i>Сілкова Ельвіра Орестівна</i> ПРИЧИНИ НЕДОЛІКІВ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПРИ ФОРМУВАННІ ОЧИСЛЮВАЛЬНИХ НАВИЧОК	381
<i>Сімак Ольга Юрївна, Сімак Олеся Віталіївна</i> ВИКОРИСТАННЯ БЛОГІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	385
<i>Сіранчук Наталія Миколаївна</i> КЛАСИФІКАЦІЯ МОВЛЕННЄВИХ ПОМИЛОК І НЕДОЛІКІВ У МЕТОДИЦІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	387
<i>Стельмашук Жанна Григорівна</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	391
<i>Степанюк Алла Іларіонівна</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ	395
<i>Туркало Іванна Михайлівна</i> ОСОБИСТІТЬ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК НОСІЯ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З УЧНЯМИ	398
<i>Шевчук Тамара Борисівна</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПУНКТУАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	404
<i>Шульгун Марина Віталіївна</i> ЕТИЧНІ ВИМІРИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФЕСІЇ	408
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	413

Наукове видання

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

**Матеріали
міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
“Сучасний вчитель початкової школи: європейський вимір”**

28 листопада 2017 року
м.Рівне

Відповідальна за випуск – Колупаєва Т.Є.
Комп'ютерна верстка – Соловей Л.М.

Формат 60x84 1/8 . Папір офсетний.
Гарнітура Times New Romans.
Ум. друк. арк.. 10,8. Тираж 100 прим.

Видруковано: Кафедра педагогіки початкової освіти РДГУ
вул. Остафова, 31, каб. 02, м. Рівне, 33000
тел. 0-362-62-00-84

